

โรงไฟฟ้าขยะเจอแต่ 'สายเป๊ก' 'เป๊กเป๊ก' ต้นทุนไปทำไม โมเดลพื้นที่ทหารยื่นตีต่อรับคือคำตอบสุดท้าย

ยังย่ำอยู่กับที่แม้จะมี "อำนาจพิเศษ" ก็ไม่อาจทำให้โครงการโรงไฟฟ้าขยะที่ "เป๊กเป๊ก" พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา รมว.มหาดไทย เผ่าเพียรผลักดัน เดินหน้าต่อไปได้ เพราะเสียวมองไปทิศทางไหนก็เจอแต่สายเป๊ก จะมีแต่เพียง "โมเดลพื้นที่ทหารยื่นตีต่อรับ" เท่านั้นที่พอจะขยับได้บ้าง

ทั้งนี้ หนึ่งในเดือนที่มหาดไทยตั้งเป้าเร่งเคลียร์ปัญหาของขยะทั่วประเทศ วางหมุดหมายสร้างโรงไฟฟ้าจากขยะให้เห็นหน้าเห็นหลัง พร้อมทั้งให้กระทรวงพลังงาน เปิดโควตารับซื้อเพิ่มไว้รอรับ แต่แรงต้านยังแรงทุกพื้นที่จนกลุ่มทุนผวา ข้าราชการก็ไม่กล้าเสี่ยงทำอะไรใหม่ๆ

จึงไม่น่าแปลกใจที่สถานะโครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานว่า มีโครงการอยู่ระหว่างขั้นตอนการขออนุญาตรวม 53 โครงการ รวมกำลังผลิตประมาณ 300 เมกะวัตต์ และหลายพื้นที่ทั่วประเทศพร้อมจะพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าขยะได้อีก 324 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มที่มีขยะมูลฝอยเกินกว่า 500 ตัน/วันขึ้นไป รวม 10 กลุ่ม กลุ่มที่มีขยะมูลฝอยตั้งแต่ 300-500 ตัน/วัน จำนวน 11 กลุ่ม และกลุ่มที่มีขยะมูลฝอยน้อยกว่า 300 ตัน รวม 303 กลุ่ม โดยภาพรวมแล้วต่างยังอยู่ในสภาพหนึ่ง ผ่าแรงต้านไปต่อไม่ได้

ล่าสุด เมื่อต้นสัปดาห์ที่ผ่านมา ถึงคิวของจ.นครสวรรค์ ที่ชาวหนองบัว ลูกฮือระดมอีแต็ก-อีแต่น ตั้งขบวนมุ่งสู่กรุงเทพฯ เพื่อถวายฎีกาคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะ ในพื้นที่หมู่ 17 ต.หนองบัว อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ จนทหาร-ฝ่ายปกครองต้องรีบรุดเจรจาหยุดทัพชั่วคราวไว้ก่อน 3 วัน

โครงการดังกล่าวลงทุนโดยบริษัท **ทรูเอ็นเนอร์จี จำกัด** ลงมือก่อสร้างไปแล้วกว่า 20% ท่ามกลางการคัดค้านของชาวบ้านที่ร้องเรียนมาแล้วหลายหน่วยงานแต่ไม่ได้รับการแก้ไข จนต้องระดมอีแต็ก-อีแต่น เข้ากรุงนั้นแหละจึงเป็นเรื่องขึ้นมา

เหตุผลที่ชาวหนองบัวคัดค้านโครงการ เพราะมีข้อห่วงกังวลและชวนสงสัยหลายประการ ทั้งที่ตั้งของโรงไฟฟ้าขยะที่อยู่ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ (เทือกเขาพระ-เขาส่ง) ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปาของ อ.หนองบัว และใกล้ชุมชน วัด โรงเรียน โรงพยาบาล, การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นที่ไม่โปร่งใส, ข้อกังวลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน, การนำขยะจากชลบุรี และเพชรบูรณ์มาเผากำจัดที่หนองบัว ขัดต่อมติ ครม. และการออกใบอนุญาตต่างๆ มีข้อขัดแย้งกฎหมาย เช่น ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (อ1) ใบรับแจ้งขุดดิน/ถมดิน ของ อบต.หนองบัว เป็นต้น ปัญหาและข้อห่วงกังวลมากมายนั้นจะเคลียร์ได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับคณะอนุกรรมการ 3 ฝ่าย คือ ตัวแทนราชการ บริษัท และชาวบ้าน ที่เพิ่งตั้งขึ้นช่วงหยุดมือบื้อแต่หน้าจะคุยกันรู้เรื่องหรือไม่ เพราะเอาแค่จะส่งตัวแทนมาร่วมเป็นอนุกรรมการทางฝ่ายบริษัทก็ยังไม่อยากเข้าร่วมเสียแล้ว

ไม่ใช่แต่เพียงเมืองปากน้ำโพ ที่มีปัญหา หลายจังหวัดในภาคเหนืออยู่ในสภาพเดินหน้าต่อไม่ได้ ตามที่ "ศูนย์ข่าวภูมิภาคผู้จัดการ" สำนวจตรวจสอบ อย่าง จ.พิษณุโลก ที่ริเริ่มโครงการโรงไฟฟ้าขยะถึง 3 แห่ง ก็หนึ่งสนธิ โดยแห่งแรก **บริษัท วิเคเอ็นเนอร์จี แอนด์ เทคดิง** ยื่นเรื่องขออนุญาต ลงวันที่ 24 มิ.ย. 56 ขอสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานขยะ ขนาด 6.5 เมกะวัตต์ บนพื้นที่ 63 ไร่ บ้านตลุกแรด ม.16 ต.บางระกำ อ.บางระกำ แต่เจอต้านจากชาวบ้านจนบัดนี้ยังเงียบ

ส่วนอีกแห่งคือโครงการของ **บริษัท อีโค เวสต์ แมนเนจเม้นท์ จำกัด** บนผืนนา 60 ไร่ หลังวัดบ้านป่า อ.เมืองพิษณุโลก ประมาณ 2 กม. หลังจากผู้ว่าฯ ชุ่มลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการกำจัดขยะมูลฝอย ตามด้วยโรงงานไฟฟ้าพลังงานขยะ ขนาด 10 เมกะวัตต์ มูลค่า 1,700 ล้านบาท เมื่อ 6 ส.ค. 2558 ปรากฏว่า ระหว่างทำไอเอเอและรับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้านก็ถูกต้านจนต้องล้มเลิก ว่ากันว่านักลงทุนสูญเสียเงินมัดจำค่าที่ดินและเงินก้อนใหญ่ที่ใช้เบิกทางไปหลายสิบล้าน

อีกรายที่ลงทุนกว่าซื้อที่ดินจากชาวบ้าน ต.บ้านกร่าง ต.ไผ่ชอดอน อ.เมืองพิษณุโลก นับร้อยไร่เพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะขนาด 9 เมกะวัตต์ แต่ก็ถูกชาวบ้านรวมตัวประท้วง-ยื่นหนังสือคัดค้านถึงผู้ว่าฯ พิษณุโลก เมื่อ 6 ก.พ. 2560 เพราะทวันผลกระทบต่อคนต้องพบไป

ส่วนอุตรดิตถ์ มีแผนโครงการโรงไฟฟ้าขยะแต่ก็เงียบหายไป ขณะที่ อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ ก็มีการคัดค้าน ขณะที่พิจิตร แม้จะหลีกเลี่ยงการทำประชาคมด้วยการขอตั้งโรงไฟฟ้าขยะภายในนิคมอุตสาหกรรมพิจิตร แต่สุดท้ายเจอประท้วงไม่ให้เอาขยะไปทิ้ง



ชาว อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ รวมตัวกันหลายร้อยคน นำรถอีแต๊ก-อีแต่นับร้อยคันตั้งขบวนริมถนนสายหนองบัว-นครสวรรค์ บริเวณหน้าวัดหนองบัว ล่าชื่อถวญฎีกาคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะในพื้นที่ และเตรียมเดินทางเข้ายื่นหนังสือร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรีที่กรุงเทพฯ หลังจากที่เคยยื่นหนังสือคัดค้าน-ร้องเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาหลายครั้งตลอดปีกว่าที่ผ่านมาแต่ไม่เป็นผล

ในนิคมฯ ด้าน อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี มีโรงไฟฟ้าพลังชีวมวลใช้เฉพาะวัสดุจากเศษไม้เท่านั้น และที่ อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร มีแผนตั้งโรงไฟฟ้า แต่ทำประชาคมไม่สำเร็จ สำหรับสุโขทัย เทศบาลฯ ยังใช้แนวทางกำจัดขยะระบบคัดแยกและฝังกลบ

ขณะที่โรงงานขยะเทศบาลนครเชียงราย ก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปี 2554 ในพื้นที่บ้านดงป่าเหมียง ต.ห้วยสัก อ.เมืองเชียงราย ด้วยงบ 230.9 ล้านบาท แต่ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ด้วยติดปัญหาการขอใช้พื้นที่ โดยเทศบาลนครเชียงราย ต้องการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะในลักษณะคลัสเตอร์เพื่อให้มีขยะเพียงพอและคุ้มทุนในการดำเนินงาน แต่เทศบาลตำบลห้วยสัก ไม่เห็นด้วยทำให้ปัญหาค้างคาจนถึงขณะนี้

สรุปได้ว่า โรงไฟฟ้าขยะสายภาคเหนือจนถึงทุกวันนี้ต่างนั่งเฉย แม้ว่าเอกชนบางรายควักกระเป๋าลงทุนทั้งบนโต๊ะและใต้โต๊ะหลายสิบล้านเพื่อดำเนินโครงการตั้งแต่การขออนุญาตทำโอเอ ทำประชาคม ฯลฯ ซึ่งต้องจ่ายตั้งแต่ระดับพื้นที่ในจังหวัดจนถึง “กระทรวงคลองหลอด” ไปแล้วก็ตาม

สำหรับโซนภาคกลาง ที่ จ.เพชรบุรี กำลังคุกรุ่นได้ที่ เพราะชาวบ้านกำลังรวบรวมข้อมูลยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ภายในต้นเดือน ก.ย. นี้ เพื่อให้ระงับโครงการโรงไฟฟ้าขยะที่ ต.ท่าแลง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ซึ่ง บริษัท ดับเบิลยูพีจี เพชรบุรี จำกัด (WPP) เข้ามาเช่าพื้นที่บ่อขยะเก่าจาก ดร.ปรีดา ทวานใจ เจ้าของที่ดินเอกชน เป็นระยะเวลา 30 ปี เพื่อดำเนินโครงการตามแผนบริหารจัดการขยะเพชรบุรี ด้วยการขุดขยะเก่าในบ่อที่มีขยะสะสมกว่า 3 แสนตัน ขึ้นมาผสมขยะใหม่ที่เข้ามาทุกวัน และนำไปผลิตไฟฟ้า ขนาด 7.5 เมกะวัตต์ ตามเป้าจะสร้างโรงงานแปรรูปขยะเป็นพลังงานไฟฟ้าและดำเนินการได้ภายในปี 2561

ส่วนอีกแห่งที่มีบริษัทเอกชนเข้ามาขออนุญาตสร้างโรงกำจัดขยะเพิ่มในพื้นที่หลังวัดเขาทะโมน ต.ท่าเสา อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี บนพื้นที่กว่า 40 ไร่ ชาวบ้านได้ร้องเรียนว่าพื้นที่ของบริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี กรุป จำกัด ที่ขอใช้เป็นโรงงานกำจัดขยะนั้น มีได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยในจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2559-2560 และแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดเพชรบุรี ปี 2558-2562 และโรงแปรรูปขยะเป็นไฟฟ้าที่ อ.ท่ายาง ก็น่าจะเพียงพอต่อการกำจัดขยะของจังหวัดแล้ว

ส่วนที่ จ.อ่างทอง ล่าสุด เทศบาลเมืองอ่างทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช ร่วมกับบริษัท สยาม เวสต์ เพาเวอร์ จำกัด เริ่มโครงการบริหารขยะมูลฝอยชุมชนด้วยการแปรรูปขยะ



พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา

เป็นเชื้อเพลิงตามโรดแมปแล้วเช่นกัน แต่จะดันไปได้สำเร็จหรือไม่ต้องรอลุ้น

สำหรับสายใต้ เวลามีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะที่เทศบาลเมืองกระบี่ที่ตั้ง บริษัท อัลโลเนอรัลชีนเพาเวอร์ จำกัด หรือ ALCP ร่วมลงทุนนับพันล้าน บริเวณพื้นที่ฝั่งกลบขยะของเทศบาลฯ ในพื้นที่บ้านทับไม้ ม.1 ต.ไล่ไทย และ ม.1 ต.ทับปrik อ.เมือง ภายในบ่อกำจัดขยะปัจจุบันของเทศบาลเมืองกระบี่ เนื้อที่ 250 ไร่ ตั้งเป้าผลิตกระแสไฟฟ้า 6 เมกะวัตต์ แต่เวลานี้ ชาวบ้านในช่อง จ.กระบี่ ออกโรงคัดค้านหัวน้ําชุมชนวิบัติ เหตุพื้นที่ไม่เหมาะสม ใกล้ชุมชน ที่ผ่านมามีปัญหาของขยะกลืนน้ำยังแก้ไม่ได้ มาแวนนี้ก็คงแจ้งเกิดได้ยาก

ส่วนที่จ.สงขลา กลุ่มรักถิ่นเกิด ต.เกาะแต้ว อ.เมือง จ.สงขลา เคลื่อนไหวคัดค้านโรงไฟฟ้าขยะของอบต.สงขลา ที่ต.เกาะแต้ว ที่มีกำลังการผลิต 700 ตันต่อวัน มูลค่าโครงการ 2,000 ล้านบาท เพราะที่ผ่านมาบ่อฝังกลบขยะขนาด 200 ไร่ ที่อยู่ใกล้เคียงก็ส่งผลกระทบต่อชีวิตของชาวบ้านหนักหน่วงอยู่แล้ว

โครงการที่พอเป็นไปได้ในขณะนี้ อาจเป็นโรงไฟฟ้าขยะ จ.อุดรธานี กำลังผลิต 9 เมกะวัตต์ ซึ่งเทศบาลนครอุดรธานี ได้จัดหาบริษัทเอกชนมาดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอย แบบ Refuse Derived Fuel หรือ RDF เมื่อปี 2559 และได้ บริษัท ไทยโซลิต รีนิวเอเบิล เอ็นเนอร์ยี จำกัด มาดำเนินการ ขณะนี้กำลังยื่นขออนุมัติจากรม.กระทรวงมหาดไทย ยกเว้นระเบียบประกวดราคาเพื่อให้ทันขั้นตอนยื่นขอสายส่งที่จะสิ้นสุดสิ้นเดือน ก.ย.2561

ทั้งนี้ บริษัทจัดซื้อที่ดินใกล้บ่อขยะเทศบาล ที่ต.หนองนา คำ อ.เมือง จ.อุดรธานี ลงมือก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะคืบหน้าไปแล้ว 40% คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือน มิ.ย. 2562 ซึ่งเทศบาลนครอุดรธานี มั่นใจว่าจะไม่มีปัญหาเพราะผ่านประชาพิจารณ์มาแล้วสองรอบและได้รับการเห็นชอบจากชุมชนในพื้นที่โดยรอบ ส่วนอีกแห่งที่คาดว่าจะแจ้งเกิดได้เพราะใช้โมเดลเขตทหาร ยินดีต้อนรับ ก็คือ จ.กาญจนบุรี โดยใช้พื้นที่ของกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ บริเวณเขาเชิงทอง หมู่ 5 ต.แก่งเสี้ยน อ.เมืองกาญจนบุรี จำนวน 100 ไร่ จุดที่ตั้งขยะเดิมของจังหวัดที่มีปริมาณขยะสะสมไม่ต่ำกว่าล้านตัน ซึ่งผู้ว่าฯ ได้อนุมัติงบจ้าง ม.พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ และรูปแบบการบริหารจัดการขยะเขาเชิงทอง โดยผลศึกษาเบื้องต้น ชาวบ้าน 9 หมู่บ้าน ในรัศมี 5 กม. เห็นด้วยให้ปรับปรุงบ่อขยะเชิงทอง 66.28% และเห็นด้วยกับระบบเผาขยะเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า 65.3% จากนั้นจะสรุปและเปิดเผยผลศึกษาต่อไป

เจอสายแบ็กทั่วประเทศ ดูท่า มท.1 ต้องคิดใหม่ ย้ายโรงไฟฟ้าขยะเข้าเขตทหารอย่างจริงจังจึงเสียที เพราะแทบไม่มีเรื่องด้าน เพียงแต่ต้องทำ “ตัวอย่าง” ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า “ไร้ปัญหา” เท่านั้น ■